

CODUL FAMILIEI

CUPRINS

<u>Titlul I</u>	<i>Căsătoria</i>
<u>Capitolul I</u>	<i>Încheierea căsătoriei</i>
<u>Capitolul II</u>	<i>Nulitatea căsătoriei</i>
<u>Capitolul III</u>	<i>Efectele căsătoriei</i>
<u>Sectiunea I</u>	<i>Drepturile si obligatiile personale ale sotilor</i>
<u>Sectiunea a II-a</u>	<i>Drepturile si obligatiile patrimoniale ale sotilor</i>
<u>Capitolul IV</u>	<i>Desfacerea căsătoriei</i>
<u>Titlul II</u>	<i>Rudenia</i>
<u>Capitolul I</u>	<i>Dispozitii generale</i>
<u>Capitolul II</u>	<i>Filiatia</i>
<u>Sectiunea I</u>	<i>Filiatia fată de mamă</i>
<u>Sectiunea a II-a</u>	<i>Filiatia fată de tată</i>
<u>Sectiunea a III-a</u>	<i>Situatia legală a copilului</i>
<u>Capitolul III</u>	<i>Înfierea</i>
<u>Capitolul IV</u>	<i>Obligatia de întreținere</i>
<u>Titlul III</u>	<i>Ocrotirea celor lipsiti de capacitate, a celor cu capacitate restrânsă si a altor persoane</i>
<u>Capitolul I</u>	<i>Ocrotirea minorului</i>
<u>Sectiunea I</u>	<i>Drepturile si îndatoririle părintilor fată de copiii minori</i>
<u>Sectiunea a II-a</u>	<i>Tutela minorului</i>
<u>Capitolul II</u>	<i>Interdictia</i>
<u>Capitolul III</u>	<i>Curatela</i>
<u>Capitolul IV</u>	<i>Autoritatea tutelară</i>
<u>Dispozitii finale</u>	

TITLUL I CĂSĂTORIA

CAPITOLUL I ÎNCHEIEREA CĂSĂTORIEI

Art. 3. - Numai căsătoria încheiată în fata delegatului de stare civilă¹ dă naștere drepturilor și obligațiilor de soți prevăzute în prezentul decret.

1. Primarul îndeplinește funcția de ofiter de stare civilă (art. 43, lit. t) din Legea nr. 69 din 26 noiembrie 1991 a administrației publice locale nr. 69 din 26 noiembrie 1991

Art. 4. - Bărbatul se poate căsători numai dacă a împlinit vârsta de optsprezece ani, iar femeia numai dacă a împlinit șaisprezece ani.

Cu toate acestea, pentru motive temeinice, se poate încuviința căsătoria femeii care a împlinit cincisprezece ani. Încuviințarea se poate da de Comitetul executiv al Consiliului Popular al Municipiului București sau al județului² în cuprinsul căruia își are domiciliul femeia și numai în temeiul unui aviz dat de un medic oficial.

2. Consilii locale, Consiliul municipiului București, consilii județene și primari, potrivit Legii administrației publice locale nr. 69 din 26 noiembrie 1991

Art. 5. - Este oprit să se căsătorească bărbatul sau femeia care este căsătorită.

Art. 6. - Este oprită căsătoria între rudele în linie dreaptă, precum și între cele în linie colaterală până la al patrulea grad inclusiv.

Pentru motive temeinice, căsătoria între rudele în linie colaterală de gradul al patrulea poate fi încuviințată de Comitetul executiv al Consiliului Popular al Municipiului București sau al județului³ în cuprinsul căruia cel care cere această încuviințare își are domiciliul.

3. Consilii locale, Consiliul municipiului București, consilii județene și primari, potrivit Legii administrației publice locale nr. 69 din 26 noiembrie 1991

Art. 7. - Este oprită căsătoria:

a) între cel care înfiază sau ascendentii lui, de o parte, și cel înfiat ori descendentii acestuia, de alta;

b) între copiii celui care înfiază, pe de o parte, și cel înfiat sau copiii acestuia, de alta;

c) între cei înfiati de aceeași persoană.

Pentru motive temeinice, căsătoria între persoanele prevăzute la lit. b) și c) de mai sus poate fi încuviințată potrivit dispozițiilor Art. 6 alin. 2.

Art. 8. - În timpul tutelei, căsătoria este oprită între tutore și persoana minoră ce se află sub tutela sa.

Art. 9. - Este oprit să se căsătorească alienatul mintal, debilul mintal, precum și cel care este lipsit vremelnic de facultățile mintale, cât timp nu are discernământul faptelor sale.

Art. 10. - Căsătoria nu se va încheia dacă viitorii soți nu declară că și-au comunicat reciproc starea sănătății lor. În cazul în care, prin lege specială, este oprită căsătoria celor suferinzi de anumite boli, se vor aplica dispozițiile acelei legi.

Art. 11. - Căsătoria se încheie în fața delegatului de stare civilă al Consiliului Popular al comunei, orasului, municipiului sau sectorului Municipiului București⁴, în cuprinsul căruia se află domiciliul sau reședința oricărui dintre viitorii soți.

4. Primarul îndeplinește funcția de ofiter de stare civilă (art. 43, lit. t) din Legea nr. 69 din 26 noiembrie 1991 a administrației publice locale nr. 69 din 26 noiembrie 1991

Art. 12. - Cei care vor să se căsătorească vor face, personal, declarația de căsătorie la serviciul de stare civilă la care urmează a se încheia căsătoria.

Dacă unul dintre viitorii soți nu se află în localitatea unde urmează a se încheia căsătoria, el va putea face declarația de căsătorie în localitatea unde se află, la serviciul de stare civilă, care o va transmite, din oficiu și fără întârziere, serviciului de stare civilă competent pentru încheierea căsătoriei.

Art. 13. - În declarația de căsătorie, viitorii soți vor arăta că nu există nici o piedică legală la căsătorie. Odată cu declarația de căsătorie, ei vor prezenta dovezile cerute de lege.

Art. 14. - Orice persoană poate face opunere la căsătorie, dacă există o piedică legală ori dacă alte cerințe ale legii nu sunt îndeplinite.

Opunerea la căsătorie se va face numai în scris, cu arătarea dovezilor pe care ea se întemeiază.

Art. 15. - Delegatul de stare civilă⁵ va refuza să constate încheierea căsătoriei dacă în temeiul verificărilor ce este dator să facă, al opunerilor primite sau al informațiilor ce are, găsește că cerințele legii nu sunt îndeplinite.

5. A se vedea nota de la art. 3.

Art. 16. - Căsătoria se încheie prin consimțământul viitorilor soti. Acestia sunt obligati să fie prezenti, împreună, în fata delegatului de stare civilă, la serviciului de stare civilă, pentru a-si da consimțământul personal în mod public.

Cu toate acestea, în cazurile arătate de legea specială, delegatul de stare civilă* va putea încheia căsătoria si în afara sediului serviciului de stare civilă, cu respectarea conditiilor prevăzute în alineatul precedent.

Art. 17. - Delegatul de stare civilă⁶, luând consimțământul viitorilor soti, va întocmi de îndată în registrul actelor de stare civilă actul de căsătorie, care se semnează de soti si de delegat.

5. A se vedea nota de la art. 3.

Art. 18. - Căsătoria nu poate fi dovedită decât prin certificatul de căsătorie, eliberat pe baza actului întocmit în registrul actelor de stare civilă.

CAPITOLUL II NULITATEA CĂSĂTORIEI

Art. 19. - Este nulă căsătoria încheiată cu încălcarea dispozitiilor prevăzute în Art. 4, 5, 6, 7 lit. a, 9 si 10.

Art. 20. - Căsătoria încheiată împotriva dispozitiilor privitoare la vârsta legală nu va fi declarată nulă dacă, între timp, acela dintre soti care nu avea vârsta cerută pentru căsătorie a împlinit-o ori dacă sotia a dat nastere unui copil sau a rămas însărcinată.

Art. 21. - Căsătoria poate fi anulată la cererea sotului al cărui consimțământ a fost viciat prin eroare cu privire la identitatea fizică a celuilalt sot, prin viclenie sau prin violență.

Anularea căsătoriei din aceste cauze poate fi cerută de cel al cărui consimțământ a fost viciat, în termen de 6 luni de la încetarea violentei ori de la descoperirea erorii sau a vicleniei.

Art. 22. - În cazul în care sotul unei persoane declarate moartă s-a recăsătorit si, după aceasta, hotărârea declarativă de moarte este anulată, căsătoria cea nouă rămâne valabilă. Declararea nulității căsătoriei nu are nici o urmare în privinta copiilor, care își păstrează situatia de copii din căsătorie.

Art. 23. - Sotul care a fost de bună-credință la încheierea căsătoriei, declarată nulă sau anulată, păstrează, până la data când hotărârea instantei judecătorești rămâne definitivă, situatia unui sot dintr-o căsătorie valabilă.

Declararea nulității căsătoriei nu are nici o urmare în privinta copiilor, care își păstrează situatia de copii din căsătorie.

Art. 24. - În cazul prevăzut în Art. 23 alin. 1 cererea de întreținere a sotului de bună-credință și raporturile patrimoniale dintre bărbat și femeie sunt supuse, prin asemănare, dispozițiilor prevăzute la divort.

Tot astfel, în cazul prevăzut în Art. 23 alin. 2 se vor aplica, prin asemănare, dispozițiile prevăzute la divort, în ce privește drepturile și obligațiile dintre părinți și copii.

CAPITOLUL III EFECTELE CĂSĂTORIEI

Sectiunea I

DREPTURILE SI OBLIGATIILE PERSONALE ALE SOTILOR

Art. 25. - Bărbatul și femeia au drepturi și obligații egale în căsătorie.

Art. 26. - Sotii hotărăsc de comun acord în tot ce privește căsătoria.

Art. 27. - La încheierea căsătoriei, viitorii soți vor declara, în fața delegatului de stare civilă⁷, numele pe care s-au învoit să-l poarte în căsătorie.

Sotii pot să-și păstreze numele lor dinaintea căsătoriei, să ia numele unuia sau altuia dintre ei sau numele lor reunite.

7. A se vedea nota de la art. 3

Art. 28. - Sotii sunt obligați să poarte în timpul căsătoriei numele comun declarat. Dacă sotii s-au învoit să poarte în timpul căsătoriei un nume comun și l-au declarat la încheierea căsătoriei potrivit dispozițiilor Art. 27 din codul de față, fiecare dintre soți nu va putea cere schimbarea acestui nume, pe cale administrativă, decât cu consimțământul celuilalt sot.

Sectiunea a II-a

DREPTURILE SI OBLIGATIILE PATRIMONIALE ALE SOTILOR

Art. 29 - Sotii sunt obligați să contribuie, în raport cu mijloacele fiecăruia, la cheltuielile căsniciei.

Art. 30 - Bunurile dobândite în timpul căsătoriei, de oricare dintre soți, sunt, de la data dobândirii lor, bunuri comune ale sotilor. Orice convenție contrară este nulă. Calitatea de bun comun nu trebuie să fie dovedită.

Art. 31 - Nu sunt bunuri comune, ci bunuri proprii ale fiecărui sot:

- a) bunurile dobândite înainte de încheierea căsătoriei;
- b) bunurile dobândite în timpul căsătoriei prin moștenire, legat sau donație, afară numai dacă dispunătorul a prevăzut că ele vor fi comune;
- c) bunurile de uz personal și cele destinate exercitării profesiei unuia dintre soți;

- d) bunurile dobândite cu titlu de premiu sau recompensă, manuscrisele științifice sau literare, schițele și proiectele artistice, proiectele de invenții sau inovații, precum și alte asemenea bunuri;
- e) indemnitatea de asigurare sau despăgubirea pentru pagube pricinuite persoanei;
- f) valoarea care reprezintă și înlocuiește un bun propriu sau bunul în care a trecut această valoare.

Art. 32 - Sotii răspund cu bunurile comune pentru:

- a) cheltuielile făcute cu administrarea oricăruia dintre bunurile comune;
- b) obligațiile ce au contractat împreună;
- c) obligațiile contractate de fiecare dintre soți pentru împlinirea nevoilor obișnuite ale căsniciei;
- d) repararea prejudiciului cauzat prin însusirea de către unul dintre soți a unor bunuri proprietate publică, dacă prin aceasta au sporit bunurile comune ale sotilor.

Art. 33 - Bunurile comune nu pot fi urmărite de creditorii personali ai unuia dintre soți.

Cu toate acestea, după urmărirea bunurilor proprii ale sotului debitor, creditorul său personal poate cere împărțirea bunurilor comune, însă numai în măsura necesară pentru acoperirea creanței sale. În acest din urmă caz, bunurile atribuite prin împărțire fiecărui sot devin proprii.

Art. 34 - Sotii administrează și folosesc împreună bunurile comune și dispun tot astfel de ele.

Oricare dintre soți, exercitând singur aceste drepturi, este socotit că are și consimțământul celuilalt sot. Cu toate acestea, nici unul dintre soți nu poate înstrăina și nici nu poate greva un teren sau o construcție ce face parte din bunurile comune dacă nu are consimțământul expres al celuilalt sot.

Art. 36. - La desfacerea căsătoriei, bunurile comune se împart între soți, potrivit învoielii acestora. Dacă soții nu se învoiesc asupra împărțirii bunurilor comune, va hotărî instanța judecătorească.

Pentru motive temeinice, bunurile comune, în întregime sau numai o parte dintre ele, se pot împărți prin hotărâre judecătorească și în timpul căsătoriei. Bunurile neîmpărțite, precum și cele ce se vor dobândi ulterior, sunt bunuri comune.

CAPITOLUL IV DESFACEREA CĂSĂTORIEI

Art. 37. - Căsătoria încetează prin moartea unuia dintre soți sau prin declararea judecătorească a morții unuia dintre ei. Căsătoria se poate desface prin divorț.⁸

8. Art. 37, alin. 2 a fost modificat prin Legea nr. 59/1993 (M. Of. nr. 177 din 16 iulie 1993)

Art. 38. - Instanța judecătorească poate desface căsătoria prin divorț atunci când, datorită unor motive temeinice, raporturile dintre soți sunt grav vătămăte și continuarea căsătoriei nu mai este posibilă.

Divorțul poate fi pronunțat și numai pe baza acordului ambilor soți, dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

a) până la data cererii de divorț a trecut cel puțin un an de la încheierea căsătoriei și

b) nu există copii minori rezultați din căsătorie.

Oricare dintre soți poate cere divorțul atunci când starea sănătății sale face imposibilă continuarea căsătoriei. La soluționarea cererilor accesorii divorțului, referitoare la încredințarea copiilor minori, obligația de întreținere și folosirea locuinței, instanța va ține seama și de interesele minorilor.⁹

9. Art. 38 și art. 39 alin. 1 au fost modificate prin Legea nr. 59/1993 (M. Of. nr. 177 din 26 iulie 1993)

Art. 39. - Căsătoria este desfăcută din ziua când hotărârea prin care s-a pronunțat divorțul a rămas irevocabilă.¹⁰

Fată de cel de-al treilea, efectele patrimoniale ale căsătoriei încetează de la data când s-a făcut mențiune despre hotărârea de divorț pe marginea actului de căsătorie sau de la data când ei au cunoscut divorțul pe altă cale.

10. Art. 39 și art. 39 alin. 1 au fost modificate prin Legea nr. 59/1993 (M. Of. nr. 177 din 26 iulie 1993)

Art. 40. - La desfacerea căsătoriei prin divorț, soții se pot învoi ca sotul care, potrivit Art. 27 a purtat în timpul căsătoriei numele de familie al celuilalt sot, să poarte acest nume și după desfacerea căsătoriei.

Instanța judecătorească va lua act de această învoială prin hotărârea de divorț. Instanța, pentru motive temeinice, poate să încuviințeze acest drept chiar în lipsa unei învoieli între soți.

Dacă nu a intervenit o învoială sau dacă instanța nu a dat încuviințarea, fiecare dintre fostii soți va purta numele ce avea înainte de căsătorie.

Art. 41. - Până la desfacerea căsătoriei în condițiile prevăzute de Art. 39, soții își datorează întreținere.

Sotul divorțat are dreptul la întreținere, dacă se află în nevoie din pricina unei incapacități de muncă survenite înainte de căsătorie, ori în timpul căsătoriei; el are dreptul la întreținere și atunci când incapacitatea se iversează în decurs de un an de la desfacerea căsătoriei, însă numai dacă incapacitatea se datorează unei împrejurări în legătură cu căsătoria.

Întreținerea datorată potrivit dispozițiilor alin. 2 poate fi stabilită până la o treime din venitul net din muncă al sotului obligat la plata ei, potrivit cu nevoia celui care o cere și cu mijloacele celui ce urmează a o plăti. Această întreținere, împreună cu întreținerea datorată copiilor, nu va putea depăși jumătate din venitul net de muncă al sotului obligat

la plată.

Când divortul este pronunțat numai din vina unuia dintre soți, acesta nu va beneficia de prevederile alin. 2 și 3 decât timp de un an de la desfacerea căsătoriei.

În toate cazurile, dreptul la întreținere încetează prin recăsătorirea sotului îndreptățit să o primească.

Art. 42. - Instanța judecătorească va hotărî, odată cu pronunțarea divortului, căruia dintre părinți vor fi încredințati copiii minori. În acest scop, instanța va asculta părinții și autoritatea tutelară și, ținând seama de interesele copiilor, pe care de asemenea îi va asculta dacă au împlinit vârsta de zece ani, va hotărî pentru fiecare dintre copii, dacă va fi încredințat tatălui sau mamei.

Pentru motive temeinice, copiii pot fi încredințati unor rude ori unor alte persoane, cu consimțământul acestora, sau unor instituții de ocrotire.

Totodată, instanța judecătorească va stabili contribuția fiecărui părinte la cheltuielile de creștere, educare, învățatură și pregătire profesională a copiilor.

Învoiala părinților privitoare la încredințarea copiilor și la contribuția fiecărui părinte la cheltuielile de creștere, educare, învățatură și pregătire profesională a acestora va produce efecte numai dacă a fost încuviințată de instanța judecătorească.

Art. 43. - Părintele divortat, căruia i s-a încredințat copilul, exercită cu privire la acesta drepturile părintești.

Când copilul a fost încredințat unei alte persoane sau unei instituții de ocrotire, instanța judecătorească va stabili care dintre părinți va exercita dreptul de a-i administra bunurile și de a-l reprezenta sau de a-i încuviința actele.

Persoana sau instituția de ocrotire căreia i s-a încredințat copilul va avea față de acesta numai drepturile și îndatoririle ce revin părinților privitor la persoana copilului. Dispozițiile Art. 108 se aplică prin asemănare.

Părintele divortat, căruia nu i s-a încredințat copilul, păstrează dreptul de a avea legături personale cu acesta, precum și de a veghea la creșterea, educarea, învățătura și pregătirea lui profesională.

Art. 44. - În cazul schimbării împrejurărilor, la cererea oricărui dintre părinți sau a copilului, dacă acesta a împlinit vârsta de paisprezece ani, a autorității tutelare sau a vreunei instituții de ocrotire, instanța judecătorească va putea modifica măsurile privitoare la drepturile și obligațiile personale sau patrimoniale între părinții divorțati și copii. Modificarea măsurilor luate potrivit dispozițiilor Art. 42 alin.1 și 2 se va putea face cu paza cerințelor prevăzute de acele dispoziții.

TITLUL II

RU DENIA

CAPITOLUL I

DISPOZITII GENERALE

Art. 45. - Rudenia este legătura bazată pe descendența unei persoane dintr-o altă persoană sau pe faptul că mai multe persoane au un ascendent comun. În primul caz

rudenția este în linie dreaptă, iar în al doilea rând colaterală. Rudenia în linie dreaptă poate fi ascendentă sau descendentă.

Art. 46. - Gradul de rudenie se stabilește astfel:

a) în linie dreaptă, după numărul nasterilor; astfel, fiul și tatăl sunt rude de gradul întâi, nepotul de fiu și bunicul sunt rude de gradul al doilea;

b) în linie colaterală, după numărul nasterilor, urcând de la una dintre rude până la ascendentul comun și coborând de la acesta până la cealaltă rudă; astfel, frații sunt rude de gradul al doilea, unchiul și nepotul de gradul al treilea, verii primari de gradul al patrulea.

CAPITOLUL II

FILIATIA

Sectiunea I

FILIATIA FATĂ DE MAMĂ

Art. 47. - Filiația fată de mamă rezultă din faptul nasterii. Ea se dovedește prin certificatul constatator al nasterii.

Art. 48. - Dacă nașterea nu a fost înregistrată în registrul de stare civilă ori dacă copilul a fost trecut în registrul de stare civilă ca născut din părinți necunoscuți, mama poate recunoaște pe copil.

Recunoașterea se poate face fie prin declarație la serviciul de stare civilă, fie printr-un înscris autentic, fie prin testament.

Recunoașterea, chiar făcută prin testament, nu se poate revoca.

Art. 49. - Recunoașterea care nu corespunde adevărului poate fi contestată de orice persoană interesată.

Art. 50. - În cazul în care, din orice împrejurări, dovada filiației fată de mamă nu se poate face prin certificatul constatator al nasterii, ori în cazul în care se contestă realitatea celor cuprinse în certificatul constatator al nasterii, dovada filiației fată de mamă se poate face în fața instanței judecătorești prin orice mijloc de probă.

Art. 51. - Copilul nu poate reclama o stare civilă contrară celeia care rezultă din certificatul de naștere și folosirea stării civile conforme cu acest certificat. De asemenea, nimeni nu poate contesta starea civilă a copilului care are folosirea unei stări civile conforme cu certificatul său de naștere.

Art. 52. - Acțiunea pentru stabilirea filiației fată de mamă aparține numai copilului; ea poate fi pornită de reprezentantul legal, în cazul în care copilul este minor sau pus sub interdicție. Dreptul de a porni acțiunea pentru stabilirea filiației fată de mamă nu trece asupra mostenitorilor copilului; ei pot continua acțiunea pornită de acesta. Acțiunea pentru stabilirea filiației fată de mamă poate fi pornită și împotriva mostenitorilor pretinsei mame. Acțiunea nu se prescrie în timpul vieții copilului.

Sectiunea a II-a

FILIATIA FATĂ DE TATĂ

Art. 53. - Copilul născut în timpul căsătoriei are ca tată pe sotul mamei. Copilul născut după desfacerea, declararea nulității sau anularea căsătoriei are ca tată pe fostul sot al mamei, dacă a fost conceput în timpul căsătoriei și nasterea sa a avut loc înainte ca mama să fi intrat într-o nouă căsătorie. Dispozițiile Art. 51 sunt aplicabile și situațiilor prevăzute în prezentul articol.

Art. 54.- Paternitatea poate fi tăgăduită, dacă este cu neputință ca sotul mamei să fie tatăl copilului. Acțiunea în tăgăduirea paternității poate fi pornită numai de sot; mostenitorii acestuia pot continua acțiunea pornită de el. Dacă sotul este pus sub interdicție, acțiunea va putea fi pornită de tutore, însă numai cu încuviințarea autorității tutelare. În toate cazurile, mama copilului va fi citată.

Art. 55. - Acțiunea în tăgăduirea paternității se prescrie în termen de șase luni de la data când tatăl a cunoscut nasterea copilului. În cazul în care, mai înainte de împlinirea acestui termen, tatăl a fost pus sub interdicție, un nou termen curge pentru tutore de la data când acesta a aflat despre nasterea copilului.

Dacă acțiunea nu a fost pornită de acesta, ea poate fi pornită de tată după ce i s-a ridicat interdicția, înăuntrul unui nou termen de șase luni.

Art. 56. - Filiația fată de tată se stabilește, în afară de cazurile prevăzute în Art. 53, prin recunoaștere sau hotărâre judecătorească.

Art. 57. - Copilul conceput și născut în afară de căsătorie poate fi recunoscut de către tatăl său; după moartea copilului, acesta poate fi recunoscut numai dacă a lăsat descendenți firești. Recunoașterea se face prin declarație făcută la serviciul de stare civilă, fie odată cu înregistrarea nasterii, fie după această dată; recunoașterea poate fi făcută și prin înscris autentic sau prin testament. Recunoașterea, chiar făcută prin testament, nu se poate revoca.

Art. 58. - Recunoașterea care nu corespunde adevărului poate fi contestată de orice persoană interesată. Dacă recunoașterea este contestată de mamă, de cel recunoscut sau de descendenții acestuia, dovada paternității este în sarcina autorului recunoașterii sau a mostenitorilor săi.

Art. 59. - Acțiunea în stabilirea paternității din afara căsătoriei aparține copilului și se porneste în numele său de către mamă, chiar dacă este minoră, ori de reprezentantul lui legal.

Dreptul de a porni acțiunea în stabilirea paternității nu trece asupra mostenitorilor copilului; ei pot continua acțiunea pornită de acesta.

Acțiunea în stabilirea paternității poate fi pornită și împotriva mostenitorilor pretinsului tată.

Art. 60. - Actiunea în stabilirea paternității din afara căsătoriei poate fi pornită în termen de un an de la nasterea copilului.

Dacă, în cazul prevăzut în Art. 54 alin. 1, un copil a pierdut calitatea de copil din căsătorie prin efectul unei hotărâri judecătorești, termenul de un an pentru pornirea actiunii în stabilirea paternității din afara căsătoriei va curge de la data când acea hotărâre a rămas definitivă.

În cazul în care mama a conviețuit cu pretinsul tată ori dacă acesta din urmă a prestat copilului întreținere, termenul de un an va curge de la încetarea conviețuirii ori a întreținerii.

Art. 61. - Timpul cuprins între a trei sute și a o sută optzece zi dinaintea nasterii copilului este timpul legal al concepțiunii.

El se socoteste de la zi la zi.

Sectiunea a III-a

SITUATIA LEGALĂ A COPILULUI

Art. 62. - Copilul din căsătorie ia numele comun al părinților.

Dacă părinții nu au un nume de familie comun, copilul va lua numele de familie al unuia dintre ei ori numele lor reunite. În acest caz, numele copilului se va stabili prin învoiala părinților și se va declara, odată cu nasterea copilului, la serviciul de stare civilă. În lipsa unei asemenea învoieli, autoritatea tutelară de la domiciliul copilului va hotărî, ascultând pe părinți, dacă copilul va purta numele unuia dintre ei sau numele lor reunite.

Art. 63. - Copilul din afara căsătoriei a cărui filiație a fost stabilită prin recunoaștere sau prin hotărâre judecătorească are, față de părinte și rudele acestuia, aceeași situație ca și situația legală a unui copil din căsătorie.

Art. 64. - Copilul din afara căsătoriei dobândește numele de familie al aceluia dintre părinți față de care filiația a fost mai întâi stabilită. În cazul în care filiația a fost stabilită ulterior și față de celălalt părinte, instanța judecătorească va putea da încuviințare copilului să poarte numele acestuia din urmă. În cazul în care copilul a fost recunoscut în același timp de ambii părinți, se aplică dispozițiile Art. 62 alin. 2.

Art. 65 - Dacă filiația copilului din afara căsătoriei este stabilită față de ambii părinți, încredințarea lui, precum și contribuția părinților la cheltuielile de creștere, educare, învățătură și pregătire profesională, se vor hotărî potrivit dispozițiilor Art. 42 - 44 inclusiv, care se aplică prin asemănare.

CAPITOLUL III

ÎNFIEREA¹¹

Art. 66. - Înfierea se face numai în interesul celui înfiat.

11. Termenul de "înfiere" din Codul familiei si din orice alte acte normative a fost înlocuit prin termenul de "adoptie" prin Legea nr. 48 din 16 iulie 1991 pentru completarea si modificarea unor dispozitii legale privind înfierea (M. Of. nr. 147 din 17 iulie 1991)

Art. 67. - Numai minorii pot fi înfiati. Cu toate acestea, va putea fi înfiatã si persoana majorã, care, în timpul minoritãtii, a fost crescutã de cel care voieste s-o înfieze. Înfierea între soti este opritã.

Art. 68. - Nu pot înfia decât persoanele majore care îndeplinesc conditiile cerute pentru a fi tutori si care sunt cu cel puțin optsprezece ani mai în vârstã decât cei pe care voiesc sã-i înfieze. Pentru motive temeinice, autoritatea tutelarã va putea încuviinta înfierea, chiar dacã diferenta de vârstã prevãzută în alineatul precedent este mai micã.

Art. 69. - Este opritã înfierea unui copil de mai multe persoane, afarã de cazul în care ea se face de cãtre sot si sotie, deodatã sau succesiv. Dacã persoana ce voieste sã înfieze este cãsãtoritã, va fi necesar si consimtãmântul celuiilalt sot, afarã numai dacã acesta este pus sub interdictie, decãzut din drepturile pãrintesti sau, din orice împrejurare, în neputintã de a-si manifesta vointa.

Art. 70. - Pentru încheierea înfierii se cere consimtãmântul celui care înfiazã, consimtãmântul pãrintilor celui înfiat, dacã acesta este minor, precum si consimtãmântul celui înfiat, dacã a împlinit vârsta de zece ani.

Dacã unul dintre pãrinti este mort, pus sub interdictie, decãzut din drepturile pãrintesti sau, din orice împrejurare, în neputinta de a-si manifesta vointa, consimtãmântul celuiilalt pãrinte este îndestulãtor.

Dacã cel ce urmeazã a fi înfiat este pus sub tutelã, va consimti tutorele, iar dacã se aflã într-o situatie în care este necesarã punerea sub tutelã, dar aceasta nu a fost încã instituitã, autoritatea tutelarã va putea încuviinta înfierea, fãrã a mai fi necesarã instituirea tutelei.

Art. 71. - Consimtãmântul la înfiere se dã fie prin declaratie fãcutã direct în fata autoritãtii tutelare care încuviinteazã înfierea, fie prin înscriis autentic.

Art. 72. - Autoritatea tutelarã va putea încuviinta înfierea numai dacã va constata cã cel care înfiazã, poate asigura înfiatului o normalã dezvoltare fizicã si moralã, precum si cã înfierea nu se face în scopul de a-l exploata sau în alte scopuri potrivnice legii ori regulilor de convietuire socialã.

Art. 73. - Abrogat.¹²

12. Art. 73 si 74 au fost abrogate prin Legea nr. 11/1990 privind încuviintarea adoptiei (art. 13), republicatã în M. Of. nr. 159 din 26 iulie 1991

Art. 74. - Abrogat.¹³

13. Art. 73 si 74 au fost abrogate prin Legea nr. 11/1990 privind încuviintarea adoptiei (art. 13), republicată în M. Of. nr. 159 din 26 iulie 1991

Art. 75. - Înfierea își produce efectele de la data încuviintării ei. De la această dată înfiatul are fată de cel care înfiază drepturile si obligatiile pe care le are copilul din căsătorie față de părintii săi, iar descendentii înfiatului au fată de cel care înfiază drepturile si obligatiile pe care descendentii copilului din căsătorie le au față de ascendentul acestuia. Înfiatul si descendentii săi păstrează toate drepturile si obligatiile izvorâte din filiatie față de părintii firesti si rudele acestora.

Art. 76. - Drepturile si îndatoririle părintesti trec asupra celui care înfiază. În cazul în care cel care înfiază este sotul părintelui firesc al înfiatului, drepturile si îndatoririle părintesti apartin celui care înfiază si părintelui firesc căsătorit cu acesta. Dacă cel care înfiază va fi decăzut din drepturile părintesti, instanta judecătorească, tinând seama de interesele minorului înfiat si ascultându-l si pe acesta, dacă a împlinit vârsta de zece ani, va putea fie să redeva părintilor firesti exercitiul drepturilor părintesti, fie să încrediteze pe minor unei alte persoane, cu consimtământul acesteia. În acest din urmă caz, se aplică dispozitiile Art. 104 alin. 3, iar instanta va hotărî si privitor la reprezentarea minorului sau încuviintarea actelor sale, precum si la administrarea bunurilor acestuia.

Art. 77. - Înfierea nu dă nastere rudeniei între cel înfiat si rudele celui înfiat si rudele celui care înfiază, în afară de cazul celui arătat în Art.79.

Art. 78. - Înfiatul dobândește prin înfiere numele celui care înfiază.

În cazul în care înfierea se face de către doi soti ori de către sotul care înfiază pe copilul celuilalt sot, iar sotii au un nume de familie comun, înfiatul va purta acest nume; dacă sotii nu au nume de familie comun, ei sunt obligati ca, la încuviintarea înfierii, să declare, potrivit dispozitiilor Art. 62 alin. 2, care se aplică prin asemănare, numele de familie pe care înfiatul urmează să-l poarte.

Autoritatea tutelară ¹⁴ va putea încuviinta ca înfiatul să continue a purta vechiul său nume, adăugându-l la cel dobândit prin înfiere. În toate cazurile, decizia de încuviintare a înfierii va arăta numele pe care înfiatul urmează să-l poarte.

14. Primarul conduce serviciile publice, locale si asigură functionarea serviciilor de stare civilă si de autoritate tutelară, potrivit art. 43, lit. a) din Legea administratiei publice locale nr. 69 din 26 noiembrie 1991 (M. Of. nr. 238 din 28 noiembrie 1991)

Art. 79. - La cererea comună a tuturor celor îndreptătiți să consimtă la înfiere, autoritatea tutelară poate încuviinta înfierea cu toate efectele unei filiatii firesti. De la data când această înfiere își produce efectele, înfiatul devine rudă cu rudele celor care înfiază, ca un copil firesc al acestora din urmă, iar drepturile si îndatoririle izvorâte din filiatie între cel înfiat si părintii săi firesti si rudele acestora încetează. Cu toate acestea, se aplică între cel înfiat si rudele sale firesti dispozitiile Art.6.

Dispozitiile Art. 78 alin. 1, 2 si 4 sunt aplicabile si situatiilor prevăzute în alineatele precedente.

Serviciul de stare civilă va întocmi în registru un nou act de naștere al celui înfiat, în care cei care înfiază vor fi trecuți ca părinții săi firești. Vechiul act de naștere se va păstra, făcându-se pe el mențiune despre întocmirea celui nou.

Art. 80. - Înfierea, încheiată fără consimțământul părinților înfiatului, poate fi desfăcută de instanța judecătorească la cererea oricăruia dintre părinți, dacă este în interesul copilului ca el să se întoarcă la aceștia. În cazul în care înfiatul a împlinit vârsta de zece ani, se va cere și consimțământul acestuia.

Art. 81. - Înfiatul, părinții firești ai acestuia, instituțiile de ocrotire, autoritatea tutelară și orice organe ale administrației de stat vor putea cere instanței judecătorești desfacerea înfierii, dacă aceasta este în interesul înfiatului.

Art. 82. - Desfacerea înfierii poate fi pronunțată numai după ascultarea delegatului autorității tutelare. Înfierea se desface pe data când hotărârea judecătorească a rămas definitivă.

Art. 83. - La desfacerea înfierii, înfiatul redobândește vechiul său nume de familie, instanța judecătorească, pentru motive temeinice, va putea însă încuviința ca înfiatul să păstreze numele de familie dobândit prin înfiere.

Art. 84. - Odată cu desfacerea înfierii, instanța judecătorească va putea obliga pe cel care înfiază să plătească înfiatului o pensie de întreținere, cât timp acesta va fi minor.

Art. 85. - La desfacerea înfierii, dacă fostul înfiat este minor, părinții firești redobândesc drepturile părintești, afară numai dacă instanța judecătorească, în interesul minorului, hotărăște instituirea unei tutele.

CAPITOLUL IV

OBLIGATIA DE ÎNTRETINERE

Art. 86. - Obligatia de întreținere există între sot și soție, părinți și copii, cel care înfiază și înfiat, bunici și nepoți, străbunici și strănepoți, frați și surori, precum și între celelalte persoane anume prevăzute de lege. Are drept la întreținere numai acela care se află în nevoie, neavând putinta unui câștig din muncă, din cauza incapacității de a munci. Descendentul, cât timp este minor, are drept la întreținere, oricare ar fi pricina nevoii în care el se află.

Art. 87. - Sotul care a contribuit la întreținerea copilului celuilalt sot este obligat să continue a da întreținere copilului, cât timp acesta este minor, însă numai dacă părinții săi firești au murit, sunt dispăruți ori sunt în nevoie. Copilul va putea fi obligat să dea întreținere celui care l-a întreținut timp de zece ani, astfel cum se arată în alineatul precedent.

Art. 88. - Cel care a luat un copil pentru a-l crește, fără a întocmi formele cerute pentru înfiere, are obligația să-l întrețină cât timp copilul este minor, însă numai dacă părintii firești au murit, sunt dispăruți ori sunt în nevoie.

Art. 89. - Întreținerea se datorează în ordinea următoare:

- a) soții își datorează întreținere înaintea celorlalți obligați;
- b) descendentul este obligat la întreținere înaintea ascendentului, iar, dacă sunt mai mulți descendenți sau mai mulți ascendenți, cel în grad mai apropiat înaintea celui mai îndepărtat;
- c) cel care înfiază este obligat la întreținere înaintea părinților firești;
- d) frații și surorile își datorează întreținere după părinți, însă înaintea bunicii.

Art. 90. - În cazul în care mai multe dintre persoanele prevăzute în Art. 89 sunt obligate să întrețină aceeași persoană, ele vor contribui la plata întreținerii, proporțional cu mijloacele ce au. Dacă părintele are drept la întreținere de la mai mulți copii, el poate, în caz de urgență, să pornească acțiunea numai împotriva unuia dintre ei. Cel care a plătit întreținerea se poate întoarce împotriva celorlalți obligați pentru partea fiecăruia.

Art. 91. - În cazul în care cel obligat în primul rând la întreținere nu are mijloace îndestulătoare pentru a acoperi nevoile celui ce o cere, instanța judecătorească va putea obliga pe celelalte persoane îndatorate la întreținere să o completeze, în ordinea stabilită în Art. 89.

Art. 92. - Când cel obligat nu poate presta, în același timp, întreținere tuturor celor care sunt în drept să i-o ceară, instanța judecătorească, ținând seama de nevoile fiecăreia dintre aceste persoane, poate hotărî fie ca întreținerea să se plătească numai uneia dintre ele, fie ca întreținerea să se împartă între mai multe sau toate persoanele îndreptățite să o ceară. În acest caz instanța va hotărî, totodată, modul în care se va împărți întreținerea între persoanele care urmează a o primi.

Art. 93. - Obligația de întreținere se execută în natură sau prin plata unor pensii în bani. Instanța judecătorească va stabili felul și modalitățile executării, ținând seama de împrejurări.

Art. 94. - Întreținerea este datorată potrivit cu nevoia celui care o cere și cu mijloacele celui ce urmează a o plăti.

Instanța judecătorească va putea mări sau micșora obligația de întreținere sau hotărî încetarea ei, după cum se schimbă mijloacele celui care dă întreținerea sau nevoia celui ce o primește.

Când întreținerea este datorată de părinte sau de cel care înfiază, ea se stabilește până la o pătrime din câștigul său din muncă pentru un copil, o treime pentru doi copii și o jumătate pentru trei sau mai mulți copii.

Art. 95. - Obligația de întreținere se stinge, în afară de cazul prevăzut în Art. 96, prin moartea debitorului sau a celui îndreptățit la pensia de întreținere.

Art. 96. - Mostenitorul persoanei care a fost obligată la întreținerea unui minor sau care i-a dat întreținerea fără a avea obligația legală este ținut, în măsura valorii bunurilor mostenite, să continue întreținerea, dacă părinții minorului au murit, sunt dispăruți sau sunt în nevoie, însă numai cât timp cel întreținut este minor.

În cazul în care sunt mai mulți mostenitori, obligația este solidară, fiecare dintre ei contribuind proporțional cu valoarea bunurilor mostenite.

TITLUL III¹⁵

OCROTIREA CELOR LIPSITI DE CAPACITATE, A CELOR CU CAPACITATE RESTRÂNSĂ ȘI A ALTOR PERSOANE

CAPITOLUL I

OCROTIREA MINORULUI

Sectiunea I

DREPTURILE ȘI ÎNDATORIRILE PĂRINȚILOR FATĂ DE COPIII MINORI

Art. 97. - Ambii părinți au aceleași drepturi și îndatoriri față de copiii lor minori, fără a deosebi după cum aceștia sunt din căsătorie, din afara căsătoriei ori înfiati. Ei exercită drepturile lor părintești numai în interesul copiilor.

15. Potrivit art. 23 din Legea nr. 11/1990 privind încuviințarea adopției (republicată în M. Of. nr. 159 din 16 iulie 1991), dispozițiile prevăzute în capitolul III din Codul familiei se modifică în mod corespunzător prevederilor din această lege.

Art. 98. - Măsurile privitoare la persoana și bunurile copiilor se iau de către părinți, de comun acord. Dacă unul dintre părinți este mort, decăzut din drepturile părintești, pus sub interdicție sau, din orice împrejurare, se află în neputință de a-și manifesta voința, celălalt părinte exercită singur drepturile părintești.

Art. 99. - De câte ori se iveste neînțelegere între părinți cu privire la exercitiul drepturilor sau la îndeplinirea îndatoririlor părintești, autoritatea tutelară, după ce ascultă pe părinți, hotărăște, potrivit cu interesul copilului.

Art. 100 - Copilul minor locuiește la părinții săi. Dacă părinții nu locuiesc împreună, aceștia vor decide, de comun acord, la care dintre ei va locui copilul.

În caz de neînțelegere între părinți, instanța judecătorească, ascultând autoritatea tutelară, precum și pe copil, dacă acesta a împlinit vârsta de zece ani, va decide, ținând seama de interesele copilului.

Art. 101. - Părinții sunt datori să îngrijească de copil. Ei sunt obligați să crească copilul, îngrijind de sănătatea și dezvoltarea fizică, de educarea, învățătura și pregătirea profesională a acestuia, potrivit cu însușirile lui, în conformitate cu telurile statului, spre a-l face folositor colectivității.

Art. 102. - Autoritatea tutelară¹⁶ poate da încuviintare copilului, la cererea acestuia, după împlinirea vârstei de paisprezece ani, să-si schimbe felul învățaturii ori pregătirii profesionale stabilită de părinti sau să aibă locuinta pe care o cere desăvârșirea învățaturii ori pregătirii profesionale.

16. A se vedea nota la art. 78, alin. 3

Art. 103. - Părintii au dreptul să ceară înapoierea copilului de la orice persoană care îl tine fără drept.

Instanta judecătorească va respinge cererea, dacă înapoierea este contrară intereselor copilului. Acesta va fi ascultat, dacă a împlinit vârsta de zece ani.

Art. 104. - Abrogat.¹⁷

17. Art. 104 a fost abrogat prin Legea nr. 3/1970, publicată în B. Of. nr. 28 din 28 martie 1970

Art. 105. - Părintii au dreptul și îndatorirea de a administra bunurile copilului lor minor și de a-l reprezenta în actele civile până la data când el împlineste vârsta de paisprezece ani. După împlinirea vârstei de paisprezece ani minorul își exercită singur drepturile și își execută tot astfel obligațiile, însă numai cu încuviintarea prealabilă a părinților spre a-l apăra împotriva abuzurilor din partea celor de-al treilea.

Dispozițiile secțiunii a II-a din prezentul capitol vor fi aplicabile prin asemănare. Cu toate acestea, nu se va întocmi inventarul prevăzut în art. 126, în care copilul nu are alte bunuri decât cele de uz personal.

Art. 106. - Părintele nu are nici un drept asupra bunurilor copilului și nici acesta asupra bunurilor părintelui, în afară de dreptul la moștenire și la întreținere.

Art. 107. - Copilul minor este întreținut de părintii săi. Dacă minorul are un venit propriu, care nu este îndestulător, părintii au îndatorirea să asigure condițiile necesare pentru creșterea, educarea, învățatură și pregătirea sa profesională.

În caz de neînțelegere, întinderea obligației de întreținere datorată de părintii minorului, felul și modalitățile executării, precum și contribuția fiecăruia dintre părinti, se vor stabili de instanța judecătorească, cu ascultarea autorității tutelare.

Art. 108. - Autoritatea tutelară este obligată să exercite un control efectiv și comun asupra felului în care părintii își îndeplinesc îndatoririlor privitoare la persoana și bunurile copilului.

Delegații autorității tutelare au dreptul să viziteze copiii la locuinta lor și să se informeze pe orice cale despre felul cum acestia sunt îngrijiti în ceea ce privește sănătatea și dezvoltarea lor fizică, educarea, învățarea și pregătirea lor profesională, în conformitate cu telurile statului, pentru o activitate folositoare colectivității; la nevoie, ei vor da îndrumările necesare.

Art. 109. - Dacă sănătatea sau dezvoltarea fizică a copilului este primejduită prin felul de exercitare a drepturilor părintesti, prin purtarea abuzivă sau prin neglijența gravă în îndeplinirea îndatoririlor părintesti, ori dacă educarea, învățătura sau pregătirea profesională a copilului nu se face în spirit de devotament față de România, instanța judecătorească, la cererea autorității tutelare, va pronunța decăderea părintelui din drepturile părintesti.

Citarea părintilor și a autorității tutelare este obligatorie.

Art. 110. - Decăderea din drepturile părintesti nu scuteste pe părinte de îndatorirea de a da întreținere copilului.

Art. 111. - Autoritatea tutelară va îngădui părintelui decăzut din drepturile părintesti să păstreze legături personale cu copilul, afară numai dacă, prin asemenea legături, creșterea, educarea sau pregătirea profesională a copilului ar fi în primejdie.

Art. 112. - Instanța judecătorească va reda părintelui decăzut din drepturile părintesti exercitiul acestor drepturi, dacă au încetat împrejurările care au dus la decădere, astfel încât, prin redarea acestor drepturi, creșterea, educarea, învățătura, pregătirea profesională și interesele patrimoniale ale copilului nu mai sunt primejduite.

Sectiunea a II-a

TUTELA MINORULUI

Art. 113. - În cazul în care ambii părinți fiind morți, necunoscuți, decăzuți din drepturile părintesti, puși sub interdicție, dispăruți ori declarați morți, copilul este lipsit de îngrijirea ambilor părinți, precum și în cazul prevăzut în Art. 85, copilul va fi pus sub tutelă.

Art. 114. - Tutela se exercită numai în interesul minorului.

Art. 115. - Au obligația ca, în termen de cel mult cinci zile de la data când află de existența unui minor lipsit de îngrijire părintească în cazurile prevăzute în Art. 113, să înștiințeze autoritatea tutelară:

a) persoanele apropiate minorului, precum și administratorii și locatarii casei în care locuiește minorul;

b) serviciul de stare civilă, cu prilejul înregistrării morții unei persoane, precum și biroul notarial de stat, cu prilejul deschiderii unei mosteniri;

c) instanțele judecătorești, procuratura și poliția, cu prilejul pronunțării, luării sau executării unor măsuri privative de libertate;

d) organele administrative de stat, organizațiile obștești, instituțiile de ocrotire, precum și orice altă persoană.

Art. 116. - Numirea tutorelui se face de autoritatea tutelară, din oficiu sau la încunostiințarea acestuia, de către cei arătați în Art. 115.

Art. 117. - Nu poate fi tutore:

- a) minorul sau cel pus sub interdicție;
- b) cel decăzut din drepturile părintești sau declarat incapabil de a fi tutore;
- c) cel căruia i s-a restrâns exercitiul unor drepturi politice sau civile, fie în temeiul legii, fie prin hotărâre judecătorească, precum și cel cu rele purtări;
- d) cel lipsit, potrivit legii speciale, de dreptul de a alege și de a fi ales deputat;
- e) cel care, exercitând o altă tutelă, a fost îndepărtat din aceasta;
- f) cel care, din cauza intereselor potrivnice cu ale minorului, nu ar putea îndeplini sarcina tutelei.

Când vreuna dintre împrejurările arătate în prezentul articol se iveste în timpul tutelei, tutorele va fi îndepărtat.

Art. 118. - Cel numit tutore nu poate refuza această sarcină.

Cu toate acestea, poate refuza sarcina tutelei:

- a) cel care are vârsta de saizeci de ani împlinți;
- b) femeia însărcinată sau mama unui copil mai mic de opt ani;
- c) cel care crește și educă doi sau mai mulți copii;
- d) cel care exercită o altă tutelă sau o curatelă;
- e) cel care din cauza bolii, a infirmității, a felului îndeletnicirii, a depărtării domiciliului de locul unde se află bunurile minorului sau din alte motive întemeiate, nu ar putea să îndeplinească această sarcină.

Dacă vreuna dintre împrejurările arătate în prezentul articol se iveste în timpul tutelei, tutorele poate cere să fie înlocuit.

Art. 119. - Autoritatea tutelară va comunica în scris tutorelui numirea sa și va afișa decizia de numire la consiliul popular de la domiciliul minorului.

Drepturile și îndatoririle tutorelui încep de la primirea comunicării.

Între timp autoritatea tutelară poate lua măsurile provizorii cerute de interesele minorului.

Art. 120. - Tutorele care, fiind în exercitiul atribuțiilor sale, a cerut înlocuirea este obligat să-și exercite aceste atribuții până la rezolvarea cererii sale de înlocuire.

Art. 121. - Tutela este o sarcină gratuită.

Cu toate acestea, autoritatea tutelară, ținând seama de munca depusă în administrarea averii și de starea materială a minorului și a tutorului, va putea acorda acestuia din urmă o remunerație, care nu va depăși zece la sută din veniturile bunurilor minorului. Autoritatea tutelară, potrivit împrejurărilor, va putea modifica sau suprima această remunerație.

Art. 122. - Minorul pus sub tutelă locuiește la tutore. Numai cu încuviințarea autorității tutelare minorul poate avea o altă locuință.

Art. 123. - Tutorele are obligația de a îngriji de minor. El este obligat să crească copilul, îngrijind de sănătatea și dezvoltarea lui fizică, de educarea, învățătura și

pregătirea profesională a acestuia, potrivit cu însușirile lui, în conformitate cu telurile statului, spre a-l face folositor colectivității.

Art. 124. - Tutorele are obligația de a administra bunurile minorului și de a-l reprezenta în actele civile, însă numai până la data când acesta împlineste vârsta de paisprezece ani. După împlinirea vârstei de paisprezece ani minorul își exercită singur drepturile și își execută obligațiile, însă numai cu încuviințarea prealabilă a tutorelui, spre a-l apăra împotriva abuzurilor din partea celui de-al treilea.

Art. 125. - Dispozițiile Art. 102, 103 și 106 se aplică corespunzător și în cazul tutelei.

Art. 126. - După numirea tutorelui și în prezența acestuia un delegat al autorității tutelare va verifica la fața locului toate bunurile minorului, întocmind, potrivit dispozițiilor Codului de procedură civilă, un inventar, care va fi supus aprobării autorității tutelare.

Creanțele pe care le are față de minor tutorele, sotul, o rudă în linie dreaptă ori frații sau surorile tutorelui pot fi plătite numai cu aprobarea autorității tutelare.

Art. 127. - Autoritatea tutelară va stabili suma anuală necesară pentru întreținerea minorului și administrarea bunurilor sale. Ea va putea modifica, potrivit împrejurărilor, această sumă.

Cheltuielile necesare pentru întreținerea minorului și administrarea bunurilor sale se acoperă din veniturile acestuia. În cazul în care veniturile minorului nu sunt îndestulătoare, autoritatea tutelară va dispune vânzarea bunurilor minorului.

Dacă minorul este lipsit de bunuri și nu are părinți sau alte rude care sunt obligați de lege să-i dea întreținere, autoritatea tutelară va cere Direcției județene sau a municipiului București pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale¹⁸ să contribuie la întreținerea lui.

18. În prezent, Direcția de muncă și protecție socială

Art. 128. - Este oprit să se încheie acte juridice între tutore, sotul, o rudă în linie dreaptă ori frații sau surorile tutorelui, de o parte, și minor, de alta.

Art. 129. - Tutorele nu poate, în numele minorului, să facă donații și nici să garanteze obligația altuia.

Tutorele nu poate, fără prealabilă încuviințare a autorității tutelare, să facă valabilă înstrăinarea ori gajarea bunurilor minorului, renunțarea la drepturile patrimoniale ale acestuia, precum și să încheie orice alte acte care depășesc dreptul de a administra.

Actele făcute cu încălcarea dispozițiilor de mai sus sunt anulabile.

Cu toate acestea, tutorele poate înstrăina, fără prealabilă încuviințare a autorității tutelare, bunurile supuse pieirii ori stricăciunii, precum și bunurile devenite nefolositoare pentru minor, dacă valoarea acestora din urmă nu depășește suma de două sute cincizeci de lei.

Art. 130. - Autoritatea tutelară va acorda încuviintarea, numai dacă actul răspunde unei nevoi sau prezintă un folos neîndoielnic pentru minor.

Încuviintarea se va da pentru fiecare act în parte.

În caz de vânzare, încuviintarea va arăta dacă vânzarea se va face prin bună învoială sau în alt mod.

În toate cazurile, autoritatea tutelară poate indica tutorelui modul în care se întrebuințează sumele de bani obținute.

Art. 131. - Sumele de bani care întrec nevoile întreținerii minorului și ale administrării bunurilor sale, precum și hârtiile de valoare, vor fi depuse, pe numele minorului, la o casă de păstrare de stat, de unde nu vor putea fi ridicate decât cu încuviintarea autorității tutelare.

Tutorele poate depune și sumele necesare întreținerii, tot pe numele minorului. Acestea se vor trece într-un cont separat și vor putea fi ridicate de tutore, fără încuviintarea prevăzută în alineatul precedent.

Art. 132. - Ori de câte ori se iveste între tutore și minor interese contrare, care nu sunt dintre cele care trebuie să ducă la înlocuirea tutorelui, autoritatea tutelară va numi un curator.

Art. 133. - Minorul care a împlinit vârsta de paisprezece ani încheie actele juridice cu încuviintarea prealabilă a tutorelui, iar în cazurile prevăzute în Art. 132 și 152 lit.c, cu încuviintarea prealabilă a curatorului.

Dacă actul pe care minorul urmează să-l încheie face parte dintre acelea pe care tutorele nu le poate încheia decât cu încuviintarea autorității tutelare, va fi necesară și prealabila încuviintare a acestuia.

Minorul nu poate să facă, nici chiar cu încuviintare, donații și nici să garanteze obligația altuia.

Actele făcute cu încălcarea dispozițiilor de mai sus sunt anulabile.

Art. 134. - Tutorele este dator să prezinte anual autorității tutelare o dare de seamă despre modul cum a îngrijit de minor, precum și administrarea bunurilor acestuia.

Darea de seamă se va prezenta autorității tutelare în termen de treizeci de zile de la sfârșitul anului calendaristic.

În afară de darea de seamă anuală, tutorele este obligat, la cererea autorității tutelare, să dea oricând dări de seamă despre felul cum a îngrijit de minor, precum și despre administrarea bunurilor acestuia.

Art. 135. - Autoritatea tutelară va verifica socotelile privitoare la veniturile minorului și la cheltuielile făcute cu întreținerea acestuia și cu administrarea bunurilor sale și, dacă sunt regulat întocmite și corespund realității, va da descărcare tutorelui.

Art. 136. - Autoritatea tutelară va exercita un control efectiv și continuu asupra modului în care tutorele își îndeplinește îndatoririle sale cu privire la minor și bunurile acestuia, dispozițiile Art. 108 alin. 2 fiind aplicabile. Pentru înlesnirea controlului,

autoritatea tutelară va putea cere colaborarea organelor administrației de stat și instituțiilor de ocrotire.

Art. 137. - Felul învățăturii sau pregătirii profesionale, ce minorul primea la data numirii tutorelui, nu poate fi schimbat de acesta decât cu încuviințarea autorității tutelare.

Art. 138. - Minorul, precum și toți cei prevăzuți în Art. 115, pot face plângere autorității tutelare cu privire la actele sau faptele tutorelui păgubitoare pentru minor.

Tutorele va fi îndreptat dacă săvârșeste un abuz, o neglijență gravă sau fapte care îl fac nevrednic de a fi tutore, precum și dacă nu își îndeplinește multumitor sarcina.

Art. 139. - Până la intrarea în funcțiune a noului tutore autoritatea tutelară va numi un curator.

Art. 140. - La încetarea tutelei, tutorele este dator ca, în termen de cel mult 30 zile, să prezinte autorității tutelare o dare de seamă generală. El are aceeași îndatorire și în caz de îndepărtare din tutelă.

Bunurile care au fost în administrarea tutorelui vor fi predate, după caz, fostului minor, mostenitorilor acestuia sau noului tutore.

Art. 141. - După predarea bunurilor, verificarea socotelilor și aprobarea lor, autoritatea tutelară va da tutorelui descărcare de gestiune sa.

Chiar dacă autoritatea tutelară a dat tutorelui descărcare de gestiune, aceasta răspunde pentru paguba pricinuită prin culpa sa.

Tutorele care înlocuiește pe un alt tutore are obligația să ceară fostului tutore repararea pagubelor ce acesta a pricinuit minorului prin culpa.

CAPITOLUL II INTERDICTIA

Art. 142. - Cel care nu are discernământ pentru a se îngriji de interesele sale, din cauza alienației mintale ori debilității mintale, va fi pus sub interdicție. Pot fi puși sub interdicție și minorii.

Art. 143. - Interdicția poate fi cerută de autoritatea tutelară, precum și de toți cei prevăzuți în Art. 115.

Art. 144. - Interdicția se pronunță de instanța judecătorească, cu concluziile procurorului, și își produce efectele de la data când hotărârea a rămas definitivă.

După ce a rămas definitivă, hotărârea se va comunica, fără întârziere, de către instanța judecătorească ce a pronunțat-o, instanței locului unde actul de naștere al celui pus sub interdicție a fost înregistrat, spre a fi transcrisă în registrul anume destinat.

Când sentința judecătorească prin care s-a pronunțat interdicția a fost atacată cu recurs și acesta a fost respins, instanța de recurs va face ea însăși comunicarea prevăzută de acest articol, trimitând, în copie dispozitivul sentinței.

Incapacitatea celui pus sub interdicție nu va putea fi opusă unui al treilea decât de

la data transcrierii hotărârii, afară numai dacă cel de-al treilea a cunoscut interdicția pe altă cale.

Art. 145. - Hotărârea de punere sub interdicție rămasă definitivă va fi comunicată de instanța judecătorească autorității tutelare, care va desemna un tutore.

De asemenea, hotărârea de punere sub interdicție rămasă definitivă va fi comunicată medicului șef al comunei, orasului, municipiului sau al sectorului Municipiului București, pentru ca acesta să instituie asupra celui interzis, potrivit instrucțiunilor Ministerului Sănătății, o supraveghere medicală permanentă.

Art. 146. - În caz de nevoie și până la rezolvarea cererii de punere sub interdicție, autoritatea tutelară va putea numi un curator pentru îngrijirea persoanei și reprezentarea celui a cărui interdicție a fost cerută, precum și pentru administrarea bunurilor.

Art. 147. - Regulile privitoare la tutela minorului care nu a împlinit vârsta de paisprezece ani se aplică și în cazul tutelei celui pus sub interdicție, în măsura în care legea nu dispune altfel.

Art. 148. - Tutorele celui pus sub interdicție este în drept să ceară înlocuirea sa după trei ani de la numire.

Art. 149. - Tutorele este dator să îngrijească de cel pus sub interdicție, spre a-i grăbi vindecarea și a-i îmbunătăți condițiile de viață; în acest scop, se vor întreprinde veniturile și, la nevoie, toate bunurile celui pus sub interdicție.

Autoritatea tutelară, de acord cu serviciul sanitar competent și ținând seama de împrejurări, va hotărî dacă cel pus sub interdicție va fi îngrijit la locuința lui ori într-o instituție sanitară.

Art. 150. - Minorul care la data punerii sub interdicție, se afla sub ocrotirea părinților, va rămâne sub această ocrotire până la data când devine major, fără a i se numi un tutore. Dispozițiile Art. 149 sunt aplicabile și situației prevăzute în prezentul alineat.

Dacă la data când minorul devine major el se află sub interdicție, autoritatea tutelară va numi un tutore.

În cazul în care, la data punerii sub interdicție, minorul se află sub tutelă, autoritatea tutelară, va hotărî dacă fostul tutore al minorului păstrează sarcina tutelei sau va numi un nou tutore.

Art. 151. - Dacă au încetat cauzele care au provocat interdicția, instanța judecătorească va pronunța ascultând concluziile procurorului, ridicarea ei.

Cererea se va putea face de cel pus sub interdicție, de tutore, precum și de toți cei prevăzuți în Art. 115.

Hotărârea care pronunță ridicarea interdicției își produce efectele de la data când a rămas definitivă. Ea se va comunica, de către instanța judecătorească care a pronunțat-o, instanței locului unde s-a transcris hotărârea de punere sub interdicție, spre a fi de asemenea transcrisă în registrul prevăzut de Art. 144 și, totodată, spre a se face, în același registru mențiune despre ridicarea interdicției, pe marginea hotărârii care a pronunțat

interdicția.

Încetarea dreptului de reprezentare al tutorelui nu va putea fi opusă unui al treilea decât de la data când, potrivit dispozițiilor alineatului precedent, a fost făcută mențiune despre ridicarea interdicției, afară numai dacă cel de-al treilea a cunoscut ridicarea interdicției pe altă cale.

CAPITOLUL III CURATELA

Art. 152. - În afară de alte cazuri prevăzute de lege, autoritatea tutelară va putea institui curatele:

a) dacă, din cauza bătrânetii, a bolii sau a unei infirmități fizice, o persoană, desi capabilă, nu poate, personal, să-si administreze bunurile sau să-si apere interesele în condiții multumitoare și, din motive temeinice, nu-si poate numi un reprezentant;

b) dacă, din cauza bolii sau din alte motive, o persoană desi capabilă, nu poate, nici personal, nici prin reprezentanți, să ia măsurile necesare în cazuri a căror rezolvare nu suferă amânare;

c) dacă, din cauza bolii sau din alte motive, părintele sau tutorele este împiedicat să îndeplinească un anumit act în numele persoanei ce reprezintă sau ale cărei acte la încuviințează;

d) dacă o persoană, fiind obligată să lipsească vreme îndelungată de la domiciliu, nu a lăsat un mandat general;

e) dacă o persoană a dispărut fără a se avea stiri despre ea și nu a lăsat un mandat general.

Art. 153. - În cazurile prevăzute în Art. 152, instituirea curatelei nu aduce nici o atingere capacității celui pe care curatorul îl reprezintă.

Art. 154. - Curatele se poate institui la cererea celui care urmează a fi reprezentat, a sotului său, a rudelor, a celor arătați în Art. 115, precum și a tutorelui, în cazul prevăzut în Art. 152 lit.c. Autoritatea tutelară poate institui curatele și din oficiu. Curatele nu se poate institui decât cu consimțământul celui reprezentat, în afară de cazurile în care consimțământul nu poate fi dat.

Art. 155. - În cazurile în care se instituie curatele se aplică regulile de la mandat. Autoritatea tutelară poate da instrucțiuni curatorului, în locul celui reprezentat, în toate cazurile în care acesta din urmă nu este în măsură să o facă.

Art. 156. - Curatorul este în drept să ceară înlocuirea sa după trei ani de la numire.

Art. 157. - Dacă au încetat cauzele care au provocat instituirea curatelei, aceasta va fi ridicată de autoritatea tutelară la cererea curatorului, a celui reprezentat, a oricărui dintre cei prevăzuți în Art. 115 ori din oficiu.

CAPITOLUL IV AUTORITATEA TUTELARĂ¹⁹

Art. 158. - Atribuțiile de autoritate tutelară aparțin organelor executive și de dispoziție ale consiliilor comunale, orașenești municipale sau de sector al municipiului București.²⁰

19. A se vedea nota de la art. 78, alin. 3

20. A se vedea nota de la art. 4

Art. 159. - Autoritatea tutelară competentă este:

a) pentru ocrotirea părintească și tutela minorului, cea de la domiciliul minorului;
b) pentru tutela persoanei pusă sub interdicție, cel de la domiciliul acesteia;
c) pentru curatela prevăzută în Art. 152 lit. a sau c cea de la domiciliul persoanei reprezentate sau al minorului de paisprezece ani;

d) în cazul prevăzut în Art. 152 lit. b, fie autoritatea tutelară de la domiciliul persoanei reprezentate, fie autoritatea tutelară de la locul unde trebuie luate măsurile urgente;

e) pentru curatela prevăzută în Art. 152 lit. d sau e, cea de la ultimul domiciliu din țară al celui lipsă ori a celui dispărut.

Art. 160. - Deciziile autorității tutelare pot fi atacate la autoritatea ierarhic superioară, care, potrivit legii, exercită atribuțiile de îndrumare și control.

DISPOZIȚII FINALE

Art. 161. - Prezentul cod intră în vigoare la data de 1 februarie 1954.

Modificare și completare:

- **L. 23/26** ianuarie 1999 - **M. Of. 35** - 28.I.1999

- **L. 272/21** iunie 2004 - **M. Of. 557** - 23.VI.2004 (abroga art. 88 din Codul Familiei)